

А. Г. Івершинь

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

Стаття присвячена питанням розвитку художньої культури студентів – майбутніх вихователів дітей дошкільного віку. Автором робиться висновок, що на цьому етапі стає актуальним виховання особистості як «людини культури». Для студентів – майбутніх вихователів це означає формування духовності, самостійності, творчості, самосвідомості, критичного мислення, здатності до сприйняття й формування культурних цінностей. Результати проведеного опитування майбутніх вихователів показали, що вони слабо розуміють специфіку художньої культури, не усвідомлюють важливості культурологічного аспекту в розвитку сучасної особистості, не сприймають себе творцями культури. Саме ці обставини актуалізували вивчення проблеми розвитку художньої культури майбутніх вихователів дітей дошкільного віку.

У статті підкреслюються думка про те, що розвиток художньої культури особистості не відбувається в епізодичному, короткочасному спілкуванні з мистецтвом, це довготривалий процес накопичення художньо-естетичних вражень, формування духовних потреб. Адаже тільки система спілкування з мистецтвом, власна художньо-творча діяльність спроможна сформулювати активне ставлення до художньої культури, сприяти духовному розвитку. Задля розвитку художньої культури майбутніх вихователів, ефективної підготовки фахівців, орієнтованих на вирішення сучасних освітніх завдань, автором обрано культурологічний підхід.

Використання культурологічного підходу в дослідженні засноване на розумінні пріоритету загальнокультурного розвитку особистості, освоєння предметних знань і діяльності через досягнення художньо-естетичних явищ, усвідомлення культурних цінностей. У межах культурологічного підходу в дослідженні обрано методи: «капсули культури», «культурні кластери», «метод культурних артефактів», «візуальні інструменти», «асимілятори культури», «мінідрами», інформаційно-комунікативні методи тощо. Отже, за результатами дослідження, можемо констатувати, що використання культурологічного підходу шляхом збагачення освітнього процесу актуальними культурологічними методами розширює мистецький досвід майбутніх вихователів, сприяє стимулюванню їх творчої самореалізації засобами мистецтва й розвитку художньої культури. При цьому впровадження культурологічних методів, технологій у практику роботи вишу сприяє поліпшенню якості навчання, забезпечує гармонійний розвиток особистості

Ключові слова: майбутні вихователі дітей дошкільного віку, художня культура, культурологічний підхід, методи викладання.

Постановка проблеми. Для сучасного соціокультурного стану освітньої сфери нагальним завданням є розроблення питань культурного розвитку педагога. Естетична освіта, розвиток культури і духовності сучасної людини визначаються як основні ресурси духовного відродження та оновлення суспільства.

Важливим завданням виховання як процесу набуття студентською молоддю системи духовно-культурних цінностей, як орієнтиру в життєсмыслових ідеалах є формування особистості, яка розвиває свій інтелект завдяки науці, культурі, рефлексії, участі у різних видах творчості. Провідні вітчизняні вчені (Г. Шевченко) зауважують: «Виховання та освіта виконують у суспільстві людинотворчу, культуротворчу та духотворчу місію» [10, с. 63].

Аналіз останніх досліджень і публікацій дає змогу стверджувати, що концепт «культура» виходить за межі традиційного розуміння, розширюється його зміст. Зокрема, з'являються нові поняття: «культурна індустрія» (М. Горкхаймер і Т. Адорно); «проектна культура» (С. Генісаретський); «культурний капітал» (П. Бурд'є); «культурно-освітне середовище» (Е. Белозерцев, Д. Прячін), «культурологізація» освіти (А. Флієр) та інше.

Філософський контекст культури висвітлено у працях А. Арнольдова, М. Вебера, М. Кагана, І. Касавина, В. Кримського, Е. Маркаряна, В. Межуєва, Дж.Г. Мід, Ю. Олейникова, Ю. Габермаса, Г. Зіммеля, П. Бурд'є, Дж. Гокінса, Д. Тросбі, А. Долгіна та інших учених. Сучасні концепції розвитку культури крізь призму освіти розглянуто в роботах Г. Богатирьової, В. Красикова,

Б. Ліхачьова, Ю. Петрова, Г. Петрової, О. Рудницької, Г. Шевченко.

За останні роки з'явилась низка досліджень із виховання молоді як «людини культури» (М. Бахтін, Є. Бондаревська, Г. Дворцева, І. Ісаєв, В. Князева, В. Краєвський, Ю. Сенько, А. Ушаков, А. Хуторський, П. Шафер); наголошується на розвитку суб'єкта у просторі креатосфери сучасної культури (А. Бузгалін). Художньо-естетичні аспекти проблеми останнім часом розглядалися в дослідженнях В. Дряпки (як орієнтація сучасної молоді на цінності музичної культури); В. Верба (питання художнього розвитку учнів); І. Гончарова (щодо естетичного виховання школярів засобами мистецтва та дійсності); Г. Шевченко (вирішення проблем естетичного виховання в школі) та інше.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз наукових досліджень дає змогу зробити висновок, що сьогодні і в найближчому майбутньому суспільством буде затребуваний фахівець-професіонал, здатний до реалізації себе як активно діючого творчого суб'єкта, культурної особистості.

Культура як вираження сутності людської особистості відображує спосіб її життя, її діяльність, яка спрямована на постійне вдосконалення як навколишнього світу, так і розвиток самої особистості, її духовності.

Процес розвитку і саморозвитку культурної особистості здійснюється у напрямі стимулювання творчого ставлення до будь-яких форм життєдіяльності, зокрема до процесу освіти. У цьому сенсі можна говорити про культуру як про процес особистісного відкриття, створення світу культури в собі, за якого відбувається формування особистості, самовизначення в культурі.

Однак сучасні вчені (І. Бех, О. Жукова, М. Каган, Ю. Фохт-Бабушкін, Б. Юсов) стурбовані: дослідження засвідчують тенденцію щодо нівелювання художньо-творчих потреб особистості, її естетичних інтересів, які опинилися на останньому місці в ієрархії основних цінностей сучасної молоді. Це реальна небезпека відчуження молоді від культури і мистецтва, що загалом усвідомлюється вченими як реальна загроза майбутньому [2].

Наприклад, О. Жукова зазначає, що неухвалене ставлення до культурного розвитку особистості може призвести «до дуже сумних наслідків – появи своєрідного типу особистості, чий інтелект, морально-етичні орієнтири, світосприйняття взагалі будуть перебувати у вкрай примітивному стані» [4, с. 123].

Тривожна тенденція спостерігається у роботі зі студентами спеціальності 012 «Дошкільна освіта» – в освітніх планах із кожним роком відводиться все менше навчальних годин на предмети культурологічного циклу. Наприклад, за робочим навчальним планом факультету дошкільної педа-

гогіки і психології не передбачено такі дисципліни, як «Культурологія», «Естетика», «Світова художня культура». Практично на третину скорочено години художньо-творчих дисциплін: «Художня праця і основи дизайну», «Основи образотворчого мистецтва з методикою викладання у ЗДО», тоді як, на думку Ю. Фохт-Бабушкіна, Н. Коляденко, Б. Неменського, А. Мелік-Пашаєва, духовне збагачення особистості не відбувається в епізодичному, короткочасному спілкуванні з мистецтвом, це довготривалий процес накопичення художньо-естетичних вражень, формування духовних потреб. Учені наполягають на тому, що тільки система спілкування з мистецтвом, а також власна художньо-творча діяльність спроможна сформулювати активне ставлення до художньої культури, до дійсності загалом.

Опитування, яке було проведено з метою з'ясування у студентів факультету дошкільної педагогіки і психології рівня обізнаності з художньою культурою, показало, що часто-густо студенти не розрізняють поняття естетичної та художньої культури.

За відповідями майбутніх вихователів ЗДО, були названі в основному компоненти загальної культури особистості, а саме: «потяг до прекрасного»; «розвиток творчих задатків»; «прагнення творити»; доброта, інтелігентність, духовність тощо. Однак більшість студентів бакалаврату (67%) обмежилась одним-двома компонентами, що, на нашу думку, пов'язано з тим, що вони не усвідомлюють структури художньої культури і взаємозв'язку між її структурними елементами. Тільки 12% респондентів розуміють сутність поняття «художня культура вихователя». Крім того, 18% майбутніх вихователів не змогли чітко визначити мету художнього розвитку. 18% опитуваних серед важливих напрямів розвитку особистості зазначають художнє виховання, однак 82% студентів бакалаврату віддають йому одне з останніх місць.

На запитання «Що, на вашу думку, сприяє розвитку художньої культури особистості?» переважна більшість опитуваних (78%) назвала таке: «оволодіння технологією роботи з різними художніми матеріалами», «вміння зображати предмети на площині», «передавати об'єм, пропорції, композицію у малюнку». Натомість тільки 10% звернули увагу на важливість розвитку художнього сприйняття, емоційності, розуміння художнього задуму художника; 2% студентів не дали відповіді. Не названо: оригінальність мислення, винахідливість, широкий світогляд, здатність до пошуку нових ідей, прагнення до самовдосконалення, творчий підхід до роботи.

На запитання «Як ви розумієте сутність художньої культури особистості дитини?» 10% студентів відмовились від відповіді. Було одержано такі відповіді: «обізнаність із правилами поведінки»,

«залучення дошкільників до різних видів мистецтва» (88% студентів); «формування інтересу до творчості» – 56%. На запитання: «Як ви пропонуєте розвивати художню культуру дитини?» 88% респондентів запропонували використовувати художні засоби: твори образотворчого та музичного мистецтва, художньої літератури, народні твори: пісні, казки, вірші, прислів'я тощо; 12% студентів не дали відповіді.

Як показало опитування, майбутні вихователі слабо розуміють специфіку художньої культури, не усвідомлюють важливості ролі культурологічного аспекту у розвитку сучасної особистості. Саме ці обставини надзвичайно актуалізують проблему розвитку художньої культури майбутніх вихователів дітей дошкільного віку.

Мета статті – розкрити сучасні підходи і методи, які сприяють розвитку художньої культури майбутніх вихователів.

Виклад основного матеріалу. Суспільні, економічні зміни в Україні в останні роки логічно призвели до змін у вищій школі: зорієнтованість вищої освіти постіндустріального суспільства на виховання інтелектуальної еліти; гуманізація освіти як визначальні умови прогресивного розвитку країни у XXI столітті актуалізує завдання формування культури майбутнього педагога. Оскільки «... культура гарантує високу напругу духовної енергії, інтелектуальну досконалість людини і її прагнення гармонізувати довкілля» [9, с. 57].

Поділяємо думку Е. Єжової, яка розуміє художню культуру особистості як процес окультурення людини, «оскільки в залученні до самої культури у творах мистецтва, пам'ятниках минулого і предметах сьогодення відбувається придбання, засвоєння культурних норм, розуміння художніх образів, пізнання культури: цінностей, традицій, звичаїв різних народів» [3, с. 34].

М. Каган зазначає, що художня культура особистості охоплює творчість, сприйняття і оцінку творів мистецтва [5, с. 242]. Художню діяльність учений розглядає як один з елементів людської діяльності, яка охоплює такі види діяльності як пізнання, перетворення, ціннісні орієнтації, спілкування.

Отже, художня культура особистості є одночасно процесом і результатом діяльності з освоєння і створення художніх цінностей.

Художня культура як процес – це багатокомпонентна взаємопов'язана структура з усвідомлення і присвоєння особистістю художніх цінностей і освоєння нею способів їх створення. Художня культура як результат – це певний рівень присвоєння людиною духовних цінностей культури, а також створення художніх цінностей.

Аналіз вищезазначених джерел дає можливість стверджувати, що художня культура надає людині можливості духовного розвитку, соціалі-

зації, досвіду комунікації, пізнання, сприйняття і мислення, розвитку культури почуттів, залучення до творчості, розкриття сутнісних сил.

Під формуванням художньої культури особистості майбутніх вихователів розуміємо процес опанування майбутніми вихователями цінностей художньої культури суспільства, розвиток особистісного і творчого потенціалу у процесі фахової підготовки у ЗВО.

На нашу думку, методологічна база розвитку художньої культури посилюється під час використання культурологічного підходу.

Наприклад, А. Флієр зауважує: «Культурологізація, тобто введення елементів систематизованого культурологічного знання в усі сегменти як загальної, так і спеціальної освіти, <...> а також підготовка фахівців, орієнтованих на вирішення відповідних освітніх завдань, є одним із найважливіших напрямів підвищення ефективності сучасної освіти» [9, с. 152].

Культурологічний підхід, заснований на розумінні пріоритету загальнокультурного розвитку, освоєнні предметних знань і діяльності через загальнокультурне ставлення, спрямований на досягнення художньо-естетичних явищ, усвідомлення культурних цінностей як невіддільної частини особистості.

У межах культурологічного підходу зарубіжні дослідники (N. Benmostefa, S. Tanushi) пропонують використовувати різні методи культурного розвитку учнівської молоді, а саме: «капсули культури» (Culture Capsules), «культурні кластери» (Culture Clusters), «культурні артефакти» (Cultural Artifacts), «Критичні інциденти» або «Вирішення проблем» (Critical Incidents/Problem Solving), вікторини, «візуальні інструменти» (Cultural visual tools), «асимілятори культури» (Culture Assimilators), «мінідрами» (Culture Mini-Dramas), прогнозування, наукові дослідження, метод «музейна педагогіка» [7; 11; 12].

Наприклад, «капсули культури» (Тейлор, Соренсон, 1961) за змістом – короткий опис деяких аспектів культури того чи іншого етносу, епохи (наприклад, національний одяг, традиції, художні промисли і т. ін.). Капсули культури зазвичай складено педагогом, який виступає з короткою інформацією, а потім передбачається обговорення питань зі студентами [12].

«Культурний кластер» Culture Clusters (Morain, 1973) – це група з декількох ілюстрованих капсул культури зі споріднених тем, який інтегрує поняття теми. Культурні капсули та кластери – це методи, які надають студентам інтелектуальні знання про культурні аспекти, розширюють світогляд [11; 12].

«Асимілятори культури» (розроблено Fiedler, 1971). Культурна асиміляція набуває великого значення в умовах модернізації суспільства, забезпечуючи різноманітність його форм. Під культурною

асиміляцією (з латинської – засвоювати, уподібнювати) розуміється процес взаємопроникнення культур, певні соціокультурні зміни. Асимілятор культури складається з короткого опису інциденту або ситуації взаємодії між особами різних культур і варіантів інтерпретації цієї взаємодії. Метод надає студентам розуміння інформації про культуру, сприяє розвитку емпатії [12].

«Критичні інциденти» або «Вирішення проблем» (Critical Incidents/Problem Solving) – це опис інцидентів або ситуацій, які вимагають, щоб учасник взаємодії прийняв якесь рішення. Студентам надається можливість побачити, як їх рішення і міркування порівнюють чи контрастують із рішеннями і міркуваннями членів культури-мішені. Критичні інциденти допомагають викликати емоційні почуття студентів на проблему [12].

Метод «культурних артефактів» є одним із прийомів наочності. Під культурним артефактом розуміється штучно створений об'єкт, який передає інформацію про культуру того чи іншого етносу, який має як певні фізичні характеристики, так і символічний зміст. Використання артефактів дає змогу більш детально розповісти про ту чи іншу культуру. Метод сприяє розвитку емпатії [11; 12]. «Культурні драми» (Culture Mini-Dramas), як і справжні театральні п'єси, розігруються за підготовленими сценаріями, які складаються з декількох епізодів. Їх завдання – привернути увагу до якогось незрозумілого аспекту в культурі. Додаткова інформація надається з кожним епізодом, але точна причина непорозуміння стає очевидною тільки в останній сцені. За кожним епізодом проводиться відкрите обговорення, і якийсь «знавець» пояснює, що насправді відбувається. Метод розвиває критичне мислення, допомагає зрозуміти специфіку культур, сприяє розвитку емоційної емпатії [11; 12]. «Скетчноутінг» Sketchnote (розроблено Майком Руді, 2012) – спосіб фіксування інформації у вигляді замальовок, рукописного тексту, схем, візуальних знаків, ліній і т.п. Інакше кажучи, це малюнок-конспект, що відображає зміст тексту, в якому автор висловлює особисте ставлення до переданої інформації (спостереження, коментарі) [8].

Музейна педагогіка (А. Lichtvark, 1914) виникла як галузь наукового знання і практичної педагогічної діяльності, яка має потужний потенціал розвитку ціннісного ставлення особистості до культури та актуалізації в ній шляхом безпосереднього спілкування з предметами мистецтва. Її затребуваність сучасною освітою посилюється цивілізаційною кризою ХХ століття, необхідністю духовно-морального розвитку особистості, джерелом якої є досягнення культури, розташованих у музеях тощо [7].

Інформаційно-комунікативні технології. Освіту на сучасному етапі неможливо уявити без засто-

сування інформаційних комп'ютерних технологій. У тандемі із сучасними педагогічними технологіями ІКТ дають змогу використовуючи можливості різних цифрових освітніх ресурсів, віртуально відвідувати музеї світу, подорожувати в часі і просторі, занурюватися у світ творчості (графічний редактор Paint; Tripadvisor, Photoreach – створення слайд-шоу з музичним супроводом; Pixton, ToonDoo, StikBot Studio – створення коміксів і анімації).

У нашому дослідженні розвиток художньої культури проводився у межах навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва у ЗДО». Саме мистецтво дає можливість людині за допомогою особливої системи «ідеальних об'єктів» присвоїти культурний досвід, вивірений часом, бажаний для формування високomorальної, гуманістичної освіченої особистості (О. Леонтьєв) [6, с. 137]. Приклади занять подано в таблиці 1.

Аналіз діяльності студентів на заняттях із дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва у ЗДО» продемонстрував підвищення активності майбутніх вихователів, ріст творчих проявів, зацікавленість щодо процесу придбання культурологічних знань, реалізацію творчого потенціалу майбутніх вихователів, підвищення рівня художньо-практичної діяльності.

Висновки і пропозиції. Отже, за результатами дослідження, можемо констатувати, що використання культурологічного підходу шляхом збагачення освітнього процесу актуальними культурологічними методами розширює мистецький досвід майбутніх вихователів, сприяє стимулюванню їх творчої самореалізації засобами мистецтва й розвитку художньої культури. При цьому впровадження культурологічних методів, технологій у практику роботи вишу сприяє поліпшенню якості навчання, забезпечує гармонійний розвиток особистості, яка починає осмислений шлях у просторі художньої культури.

Проведене дослідження не вичерпує всіх питань розв'язання окресленої проблеми. Перспективи подальших досліджень убачаємо в детальному аналізі складників художньої культури та розробленні системи формування художньої культури майбутніх вихователів.

Список використаної літератури:

1. Арнольд А. Общество и культура. Современный портрет. Москва : МГУК, 2007. 112 с.
2. Бех І.Д. Духовний розвиток особистості у фокусі сучасного виховного процесу. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2016. Вип. 6. С. 30–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2016_6_5.
3. Ежова Е.Ю. Художественная культура личности в дискурсе поликультурного пространства. Рязань : РГУ им. С.А. Есенина, 2010. 260 с.

Таблиця 1

Використання методів для розвитку художньої культури майбутніх вихователів на заняттях з «Основ образотворчого мистецтва з методикою керівництва у ЗДО»

Методи	Теми занять	Творча робота студентів
Використання ІКТ	«Роль мистецтва в житті суспільства. Мистецтво як одна з форм суспільної свідомості, складова частина духовної культури людства, специфічний вид духовно-практичного освоєння світу».	Складання глосарія основних понять.
«Культурні артефакти»	«Види мистецтва: живопис, графіка, скульптура, архітектура, декоративно-прикладне мистецтво».	Розроблення комп'ютерної презентації.
«Культурні артефакти»	«Роль художнього образу під час створення мистецького твору. Засоби виразності різних видів образотворчого мистецтва».	Творча робота у техніках живопису, графіки, колажу, техніці монотипії.
«Капсули культури»	«Знайомство з основами композиції української витинанки. Симетрія й асиметрія, рапорт, композиційна схема».	Майстер-клас з вирізування з паперу. Витинанка.
Музейна педагогіка з використанням ІКТ	«Специфіка жанрів образотворчого мистецтва: портрета, пейзажу, марини, натюрморту, побутового, батального, міфологічного, історичного»	Комп'ютерна презентація.
«Скетчноутінг»	«Стародавнє мистецтво»; «Основні типи грецької архітектури», «Портрет як краще досягнення римської пластики», «Епоха Ренесансу XIII–XV ст. Італійські художники: Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело, Тиціан, Ботічеллі».	Підготовка проекту: «Репортаж зі студії Леонардо».
«Капсули культури»	«Стили і напрями в мистецтві. Грецька класика. Романський, готичний стиль середньовіччя. Класицизм, реалізм, романтизм в мистецтві Західної Європи XII–XIII століть».	Складання портфолію.
«Культурний кластер»	Барбизонська школа, зародження стилю імпресіонізму. Постімпресіонізм Ван Гога і П. Гогена.	Організація «круглого столу».
Використання ІКТ, програма «Paint»	Стиль модерну (арт-нуво) в архітектурі і живописі А. Муха. Абстракціонізм (В. Кандинський, К. Малевич, Ф. Купка, П. Мондріан). Кубізм група «Батолавуар»: Пікассо, Ж. Брак, Х. Гріс, Р. Аполлінер, Р. Стайн.	Творча робота у графічному редакторі.
«Критичні інциденти»	Сюрреалізм у живописі: Сальвадор Далі, Анрі Берґсон. Течії оп-арту, поп-арту, експресіонізму, фовізму, мистецтво інсталяції.	Комп'ютерна презентація.
«Асимілятори культури»	Постмодерністські течії в сучасному мистецтві. Мультикультуризм».	Творча «Hand-made» студія.

- Жукова О.И. О беззащитности сознания личности перед доминирующими формами современной массовой культуры. *Ученые записки НИИ прикладной культурологии*. Кемерово, 2006. Т. 1. С. 119–123.
- Каган М.С. К вопросу о понимании культуры. *Философские науки*. 1989. № 5. С. 78–81.
- Леонтьев А.Н. Психология общения. 3-е изд. Москва : Смысл, 1999. 300 с.
- Лихтварк А. Музеи как образовательные и воспитательные учреждения. *Образовательные и воспитательные задачи современного музея* / под ред. Л.Г. Оршанского. Санкт-Петербург, 1914. С. 47–48.
- Роуди М. Визуальные заметки: иллюстрированное руководство по скетчноутингу / пер. с англ. К. Наумова. Москва : Изд-во «Манн, Иванов и Фербер», 2014. 212 с.
- Флиер А.Я. Культурная компетентность личности: между проблемами образования и национальной политики. *Общественные науки и современность*. 2000. № 2. С. 151–165.
- Шевченко Г.П. Одухотворений образ людини культури ХХ століття: процес його виховання. URL: <http://oaji.net/articles/2016/690-1459248011.pdf>.
- Benmostefa N. Techniques and Activities for Teaching Culture. URL: <https://faclettre.univ-tlemcen.dz/assets/uploads/DOCUMENTS/cours%20en%20ligne/4-Techniques%20for%20Teaching%20Culture.pdf>.
- Tanushi S. Topic: Techniques for Teaching Culture. URL: https://www.academia.edu/23878561/TOPIC_TECHNIQUES_FOR_TEACHING_CULTURE?auto=download.

Ivershyn A. Methods for the development of artistic culture of preschool children educators

The article is devoted to the development of artistic culture of the future tutors of children of preschool age. The author concludes that at this stage the upbringing of the personality as a "person of culture" becomes relevant. For students of future educators, this means the formation of spirituality, autonomy, creativity, self-awareness, critical thinking, the ability to form cultural values. The results of a survey of future educators showed that they poorly understand the specifics of artistic culture, do not realize the importance of the cultural aspect in the development of the modern personality, do not perceive themselves as creators of culture.

It was these circumstances that actualized the study of the problem of the development of the artistic culture of future tutors of children of preschool age.

In the article the author emphasizes the opinion that the development of the artistic culture of the individual does not occur in occasional, short-term communication with art. The development of the artistic culture of man is a long process of accumulation of artistic and aesthetic impressions, the formation of spiritual needs. After all, only a system of communication with art, its own artistic and creative activities can form an active attitude to artistic culture, promote spiritual development.

In order to develop the artistic culture of future educators, effective training of specialists focused on the solution of modern educational tasks, the author selected a culturological approach.

The use of a culturological approach in the study is based on an understanding of the priority of general cultural development, mastering subject knowledge and activities through comprehension of artistic and aesthetic phenomena, awareness of cultural values. As part of the cultural approach to the study, we selected various methods: Culture Capsules, Culture Clusters, Cultural Artifacts, Cultural visual tools, Culture Assimilators, Culture Mini-Dramas, prediction, scientific research. An analysis of the students' work demonstrated an increase in the creative activity of future educators; the growth of creative manifestations, interest in the process of acquiring culturological knowledge; realization of creative potential of future educators; raising the level of artistic and practical activity. As a result of the study we can state that the proposed methods help to assign cultural experience, verified by time, for the development of the artistic culture of future educators. Consequently, according to the results of the study, we can state that the use of the culturological approach by enriching the educational process with relevant culturological methods expands the artistic experience of future educators, promotes their creative self-realization by means of art. At the same time, the introduction of cultural methods, technologies in the practice of higher education contributes to improving the quality of education, provides a harmonious development of personality.

Key words: *future teachers of preschool children, artistic culture, cultural approach, teaching methods.*